

לעמוד איתנים מול מוציאי דיבת הארץ רעה

במדבר יג' – "שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל.. וישלח אתם משה.. כלם אנשים ראשי בני ישראל המה. ואלה שמותם למטה ראובן שמוע בן זכור... למטה אשר סתור בן מיכאל. למטה נפתלי נחבי בן ופסי. למטה גד גאואל בן מכי. אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה להושע בן נון יהושע".

סוטה לד: – אמר רבי יצחק, דבר זה מסורת בידינו מאבותינו, מרגלים על שם מעשיהם נקראו, ואנו לא עלתה בידינו אלא אחד, סתור בן מיכאל. סתור, שסתר מעשיו של הקב"ה, מיכאל, שעשה עצמו מך. אמר רבי יוחנן, אף אנו נאמר, נחבי בן ופסי, נחבי, שהחביא דבריו של הקב"ה, ופסי - שפיסע על מדותיו של הקב"ה. **רש"י** - סתר דבריו - הכחיש ועשה שונאו [של הקב"ה] בדאי. שעשה שונאו של הקב"ה מך - חלש כדאמר' לקמן אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם. שהחביא דבריו - ולא אמרן כמות שהן. שפיסע - דילג שלא אמרן כאשר הם. **תנחומא האזינו ז'** - נחבי בן ופסי החביא האמת ופסה האמונה מפיו כמו פסו אמונים מבני אדם, לומר דברי כזבים על הקב"ה ונעשה מך.. ר' משה הדרשן. **תהלים יב'** – "הושיעה ד' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם. שוא ידברו איש את רעהו שפת חלקות בלב ולב ידברו".

בעל הטורים - סודי. ב' במסורה. גדיאל בן סודי. תעבוני כל מתי סודי (איוב יט'). המרגלים שהיו מתי סודי, ששלחו אותם לתור הארץ ולגלות על סודותיה, תעבוני שהוציאו דבה וגרמו שנקבע לי בכיה לדורות. **תענית כט'** - אמר רבה אמר רבי יוחנן, אותה לילה ליל תשעה באב היה. אמר להם הקב"ה, אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות.

בעל הטורים - אלה שמות האנשים. בגימטריא שמותיהם מכוערים. **האלשיר הקדוש** - אולי לא היו שמותם העצמיים כן, רק נשתנו לידרש על שם פעולתם הרעה.. על כן אמר שנית, אלה שמות האנשים.. שמותם העיקריים, ולא נשתנו לידרש. רק ששמותם מאז, נכונו אל פעולתם זאת. **במדבר רבה טז' י'** - יש בני אדם ששמותם נאים ומעשיהם כעורים, שמותם כעורים ומעשיהם נאים, ששמותיהם נאים ומעשיהם כעורים. שמותיהם נאים ומעשיהם כעורים - זה ישמעאל ועשו. ישמעאל שומע אל, עשו עושה רצון עושין, ומעשיהם רעים. שמותיהם כעורים ומעשיהם נאים - אלו עולי גולה בני ברק בני סיסרא בני תמח. שמותיהם כעורים ומעשיהם כעורים - אלו המרגלים. מה כתיב בהן, סתור, שסתרו מן העולם.

תנחומא האזינו ז' – לעולם יבדוק אדם בשמות לקרוא לבנו הראוי להיות צדיק כי לפעמים השם גורם טוב או גורם רע כמו שמצינו במרגלים שמוע בן זכור על שלא שמע בדברי המקום וכאלו שאל בזכור..

של"ה פרשת שלח תורה אור י' - המרגלים הם כת רשעים, וכוונתם היתה ברע לעשות עיכוב לישראל במדבר, והתחילו בהמצאות לעשות שהיו לישראל, וכשלא סיפק ההמצאה ראשונה אז הוציאו דיבה בפרהסיא. וטעמם היה, כי הבינו למה לא נשלחו הנשיאים הראשונים נחשון וחבריו, אלא ודאי גדולתם שמורה להיות בארץ ישראל, ובודאי כך היה אם לא נגזרה מיתה. וחשבו המרגלים, כל זמן שישראל בחוץ לארץ ישארו הם בנשיאות, דכיון שעלו לא ירדו. ואפשר שזהו ענין במה שאמרו כשרים [היו] באותה שעה, רצה לומר, בחוץ לארץ ראויים מנהיגים. ואחר כותבי זה מצאתי כן בזהר.

זוהר שלח קנח. - כלם אנשים, כלהו זכאין הוו, ורישי דישראל הוו, אבל אינון דברו לגרמייהו עיטא בישא, אמאי נטלו עיטא דא אלא אמרו אי ייעלון ישראל לארעא נתעבר אנן מלמהו רישין וימני משה רישין אחרנין, דהא אנן זכינן במדברא למהו רישין אבל בארעא לא נזכי..

במדבר יג' – "ויהושע בן נון וכלב בן יפונה מן התרים את הארץ.. ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר, הארץ אשר עברנו בה לתור אותה, טובה הארץ מאד מאד. אם חפץ בנו ד' והביא אותנו אל הארץ הזאת, ונתנה לנו, ארץ אשר היא זבת חלב ודבש.."

שפת אמת שלח תרסא' – כי באמת ארץ ישראל מוכן רק לבני ישראל, ולהם נגלה אור הטוב הגנוז בתוכה. ובמדרש מסעי.. אף נחלת שפרה עלי, א"י נאה להם, והם נאים לה. כי בני ישראל נתקנו על ידי הארץ, וא"י נתקן על ידי בני ישראל. ובני ישראל עמך כולם צדיקים, לעולם ירשו ארץ. פירוש לעולם אף על פי שהוא נסתר ונעלם הקדושה שבתוכה, הם כלים להוציא (מן) [אל] הפועל, אור הגנוז בתוכה.. כי א"י מוכן רק לבני"י..

להלכות ציבור יא' – לא תגורו!!! א. "ועל זה (עיכוב תקומת קודש נחלת ד' לעם ד') עתידין לתת את הדין כל גדולי ישראל ומהם יבקש ד' עלבון הבית העלוב" (אור החיים ויקרא כה כה). ב. חטא ופשע מסירת קרקעותינו לידי גויים אינו אלא חולשה של חסרון דעת אמונה ולא יותר – וזה לא לטובתם של ישראל אלא לרעתם ולכשלונם חלילה, כמו לרדיפתם ולסכנתם, ד' ישמרנו, ולחרפתם ולדראונם. ג. אין שום צד היתר, לאיסור תורה זה של מסירת קרקעותינו לגויים, ח"ו, לצמיתות ובהחלט, ולפיכך החיוב על כל אדם מישראל ועל כל גדול תורה בישראל, על כל איש צבא בישראל, למנוע ולעכב את זה בכל אומץ ועוז, ומן השמים יסייעונו.

אורות התשובה טו' י' – כששוכחים את מהות הנשמה העצמית, כשמסיחים דעה מלהסתכל בתוכיות החיים הפנימיים של עצמו, הכל נעשה מעורבב ומסופק. והתשובה הראשית, שהיא מאירה את המחשכים מיד, היא שישבו האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו, ומיד ישוב אל הא-לקים, אל נשמת כל הנשמות, וילך ויצעד הלאה מעלה מעלה בקדושה ובטהרה. ודבר זה נוהג בין באיש יחידי, בין בעם שלם, בין בכל האנושיות, בין בתקון כל ההווה כולה, שקלקולה בא תמיד ממה שהיא שוכחת את עצמה.

קובץ א' לד' – רוממות הנשמה צריכה לדחות ממנה את התכונות השפלות, והשעשוע של אור הדעה מעלה את האדם ממעמקי העבדות הדמיונית שהוא קשור אליה תמיד. הדעה הצלולה אי אפשר שתתכונן, כי אם כשיסורו הסיגים של מורץ הלב, של חנופה ושל הונאת עצמו, מהתכונה הפנימית של האדם.

אגרות הראי"ה ב' תקמא' – אסור לנו להפריד ולפרר, אסור לנו לומר: "זהו שלנו ואנו דואגים עליו, וזהו לא שלנו". כשנעסוק לפעמים בפרטים בודאי נפלה בין איש לאיש ובין סיעה לסיעה לפי ערכם, אבל כשאנו מתרשמים אל התוכן היסודי כולל הכל, אין אנו רשאים להבדיל בו בין טובים לרעים, ועל דעת המקום ועל דעת הקהל הננו מוכרחים להתפלל עם העברנים ג"כ, ותקות לבבנו צריכה להיות מקפת את הכל, את הכלל כולו, ובכל ערכיו. "ל ה ת פ ל ל עם העברנים" אני אומר, אך לא להתחשב עם דעותיהם העברניות.. אבל להתפלל, כלומר: לדרוש בלב ונפש את שלום הכלל כולו וישועתו, במובן היותר רחב, והכלל כולל את הכל...

מנחות מג: – תניא, היה ר' מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין? מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד, שנאמר: (שמות כד') ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר, וכתיב: (יחזקאל א') כמראה אבן ספיר דמות כסא.

רמב"ן במדבר טו' – "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'". הזכרון הוא בחוט התכלת, שרומז למדה הכוללת הכל, שהיא בכל והיא תכלית הכל, ולכן אמר וזכרתם את כל - שהיא מצות השם. וזהו שאמרו מפני שהתכלת דומה לים.. והדמיון בשם, גם הגוון תכלית המראות, כי ברחוקם יראו כולם כגוון ההוא, ולפיכך נקרא תכלת.. ובמדרשו של רבי נחוניא בן הקנה בפסוק ויתרון ארץ בכל הוא (קהלת ה ח), ומאי ניהו ארץ דנחצבה ממנו שמים, והוא כסאו של הקב"ה, והיא אבן יקרה, והיא ים החכמה, וכנגדה תכלת בטלית ציצית, דאמר רבי מאיר מה נשתנה תכלת וכו'.